

ÉLELTÜNK

XLIII. évf. 9. szám (43. Jg. Nr. 9)

Az európai magyar katolikusok lapja

2011. szeptember

A VÉRTANÚ GYŐZEDELMES GYENGESÉGE

Angelo Amato bíboros méltató szavai a szatmárnémeti boldoggá avatáson

(...) Scheffler püspök művelt, jószágos, buzgó és bölcs pásztor volt. Újjászervezte az egyházmegyét, új templomokat építtetett, látogatta a plébániákat, kiszolgáltatta a bérmlás szentségét, papokat szentelt, pártolta a szeminariumot és a Katolikus Akciót. Amikor 1947-ben kiéleződött a Katolikus Egyház elleni kommunista üldözés, püspöki hivatalától eltöltötték, mivel nem hajolt meg a kommunisták azon szándéka előtt, amely el akarta szakítani a romániai katolikus egyházat a római pápától. Visszautasítása következményeként kényszerlakhelyre, majd a hírhedt jilavai börtönbe vitték, ahol 1952. december 6-án meghalt a testet és lelket próbáló embertelen kínzások miatt, amelyeket csak a gonosz fiai képesek kitálatni, hogy megalázzák ártatlan áldozataikat.

Rabtársa, a zsidó származású zeneszerző, Dan Mizrahy tanúvallomásaiban kijelentette, hogy a püspök kedves volt mind a cellatársakhoz, mind a börtönőrökhöz, és hogy a hitéből merítette az erőt szenvedései elviseléséhez. Ugyancsak ő mondta: a püspök halála előtt nyugodt tekintettel ránézett, majd békésen halálba szenderült. A cella végételen csendjében mindannyian mélyen meghatódtak. Azon a fagyos decemberi reggelen született meg benne az Ave Maria dallama, amelyet Scheffler püspök emlékének ajánlott, és amit szabadulása után azonnal papírra is vetett.

Mire tanít minket a mi boldogunk? Ő maga arra hív, hogy legyünk kitartóak és erősek a tízparancsolat, illetve az evangéliumi boldogságok megélésében, és a róluk való világtól való távolmaradásban. Napjaink kultúrája hajlamos megfélemlkezni az európai civilizáció keresztény gyökereiről. A náciizmus és a kommunizmus hamis ideológiáinak romhalmaza sokakban maga alá temette az Istenről és az ő szent törvényéről való tudást. Ezek a hamis ideológiák sötét alagútba vezettek, ahol nem világot emberségünk felett az igazság, a jóság és az öröm fénye. Boldog Scheffler János püspökünk arra kér minket, hogy a hitben való állhatatosság által álljunk ellen ennek a halálos örökségnek. Csak a feltámadt Krisztusba vetett hit kegyelme és az ő Evangéliuma szabadíthat fel egy örömteli, testvéri és hiteles emberi létre. Ha az ateizmus ideológiája fagyos halált hozó csók, akkor az Evangélium gyengéd, szeretetteljes ölelés.

A vértanúk gyengesége mindig legyőzte az üldözők óriási erejét. Ha már a vértanúk vére kioltja az üldözéseket, akkor Krisztus eucharisztikus vére annál inkább megadja a szükséges erőt és képességet a megkeresztelteknek, hogy tanúskodni tudjanak – akár áldozatok árán is – a szabadság, az élet és a szeretet Evangéliumáról mindennap. □

Lehull a lepel Scheffler János püspök festményéről a boldoggáavatási szertartáson
(Fotó: szatmariegyhazmegye.ro)

A HELYES ÉLET PRÓBÁJA

Minden helyesnek és valódinak megvan a sajátos próbája. A matematikában az osztás próbája a szorzás, a kémiában a savak és lúgok próbája a lakmuszpapír, az arany próbája a választóvíz. Az emberi élet helyességének is van próbája: a halál. Nézd meg, hogyan hal meg valaki, s a haláláról következtethetsz az életére. A helyesen felépített és leélt életből megbékélt, szép és épületes halál nő – az Istenben való megnyugvás. Az irányát vesztett könnyelmű vagy bűnös élet szerencsétlen és nyugtalan, sokszor egészen kétségbeesett halállal záródik le. Minden élet magva a saját természetének megfelelő gyümölcsöt terem. „Qualis vita, mors est ita! – Amilyen az élet, olyan a halál!”

A helytelenül használt teremtmény halálom óráján ellenem fordul. Vádlóm és kínozóm lesz.

Hányszor hoznak bajt és szégyent a halott emlékére az összeharácsolt földi javak. A túlságosan szeretett teremtmények!

Zsugori voltál egész életedben? Nem szeretted a szegényeket és Egyházadat? Most kacagnak rajtad a nevető örökösök.

Milyen nyugodtan, Istent ölelve haltak meg a vértanúk. Az Istennek élő lélek a halál közeledtével az igazi élet hajnalhasadását érzi. Azért a szentek halála már diadal és nem gyász. Az ő haláluk a szentebb életre való születés. Az Egyház hivatalosan így is nevezi haláluk napját: natalicia, születésnap a mennyország számára.

Boldog az a hívő és az a pap, aki a nagy elszámoláson elmondhatja: Gyarló ember voltam, kicsi helyen dolgoztam, csak tucatemberszámba mentem, nem voltak hőstetteim, nagy sikereim, de mindig azon a poszton dolgoztam, ahova az Úr akarata állított, és ott az Ő dicsőségét kerestem.

(Részlet Boldog Scheffler János A pap című könyvéből – szerkesztett változat)

HŐSIES SZERETETE MA IS SUGÁRZÓ ERŐ

Scheffler János vértanú püspök boldoggá avatása

Szatmárnémetiben július 3-án a boldogok sorába iktatták Scheffler János vértanú püspököt. A szentmisét Erdő Péter bíboros mutatta be, a boldoggáavatási dekrétumot Angelo Amato bíboros, a Szentatya követe olvasta fel.

A szertartás kezdetén Schönberger Jenő szatmári megyéspüspök köszöntötte a megjelenteket, közöttük Francisco Javier Lozano romániai apostoli nunciust, Jakubinyi György gyulafehérvári, Ternyák Csaba egri, Ioan Robu bukaresti érsekeket, Lucian Muresan fogarasi és gyulafehérvári görögkatolikus nagyérseket. Köszönetet mondott Erdő Péter bíborosnak, amiért felkérésére elvállalta, hogy vezeti a boldoggáavatási szertartást. Köszöntötte továbbá a Szatmári Egyházmegye társegyházmegyéiből, Passauból és Innsbruckból érkezett vendégeket, a testvéregyházak képviselőit, a szerzetesrendek tagjait. Köszöntőbeszédében úgy fogalmazott: a Jézus Krisztus óhajtott egység, amelyért Scheffler János életét áldozta, kézzelfogható az egyházmegye e nagy ünnepén.

A boldoggáavatási dekrétumot a kérelem előterjesztése, majd a vértanú püspök életének ismertetése után a pápa küldötte, Angelo Amato bíboros, a Szenttéavatási Kongregáció prefektusa olvasta fel latinul, majd magyarul is elhangzott annak szövege. A boldoggá avatott vértanú püspök képének leleplezése után Szabó Mária Zita szatmári irlalmas nővér helyezte el Scheffler János ereklyéjét az oltárnál.

Erdő Péter bíboros szentbeszédének kezdetén kiemelte: János püspök tanúságtétele messze túlmutat egyetlen egyházmegye határain, üzenete mindenkihez szól: püspökökhöz, papokhoz, hívő emberekhez, de még a nem hívő világhoz is. Élete bensőségesen összefort Krisztussal, aki az egész emberiség Megváltója.

A hívek zsúfolásig megtöltötték a székesegyház előtti teret

Nem véletlen – fogalmazott Erdő Péter –, hanem a Gondviselés titokzatos rendelése, hogy ki milyen országban, milyen történelmi korszakban, milyen nép körében, milyen kultúrában születik a világra. Adottság ez és feladat. Istentől kapott hivatás. Ha elfogadjuk, megtaláljuk az utat az életszentségre.

A vértanú püspök sokoldalúan képzett pap volt, aki nemcsak a tudomány történetébe írta be a nevét, hanem érzékeny volt az élő Egyház gondjai, szükségletei iránt is. Ahol szükségét látott, ott vitte előre az Egyház ügyét, ott állt helyt teljes erővel és lelkesedéssel.

(Folytatás a 3. oldalon)

ÚJ EGYHÁZÜGYI TÖRVÉNY

362 helyett 14 egyház

Az Országgyűlés július 12-én, kedden hajnalban elfogadta az új egyházügyi törvényt, amellyel tízenegy egyházat és vallásfelekezetet ismertek el Magyarországon. A többi vallási közösség egyházzá nyilvánításáról a Parlament kétharmados többséggel dönthet majd.

A KDNP-s politikusok jegyezte, ám a szavazás előtt néhány órával az alkotmányügyi bizottság által alapvetően átirított, a lelkiismeret és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek, vallási közösségek jogállásáról szóló javaslatot 254 igen szavazattal, 43 nem ellenében fogadták el a képviselők. A jelenlévő ellenzéki politikusok nemmel voksoltak.

A jogszabály értelmében az Országgyűlés a következő egyházakat ismeri el: Magyar Katolikus Egyház, Magyarországi Református Egyház, Magyarországi Evangélikus Egyház, Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége, Egységes Magyarországi Izraelita Hitközség, Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség, Budai Szerb Orthodox Egyházmegye, Konstantinápolyi Egyetemes Pat-

riarchátus – Magyarországi Ortodox Exarchátus, Magyarországi Bolgár Ortodox Egyház, Magyarországi Román Ortodox Egyházmegye, Orosz Ortodox Egyház Magyarországi Egyházmegyéje, Magyar Unitárius Egyház Magyarországi Egyházkerülete, Magyarországi Baptista Egyház, Hit Gyülekezete. (Az utóbbi az egyetlen, amely a kereszténydemokrata képviselők által jegyzett törvényjavaslatban nem szerepelt a bevett és elismert egyházak között.)

A nyilvántartásba vételi kérelem akkor nyújtható be, ha az egyesület elsődlegesen vallási tevékenységet végez; ha tanításának lényegét tartalmazó hitvallással és rítussal rendelkezik; ha legalább húsz éve szervezett formában, egyesületként működik Magyarországon;

(Folytatás a 8. oldalon)

HITÜNK KÉRDÉSEI

Vallás és humánium

Mi köze van a vallásnak és különösen a keresztény hitnek a humániumhoz? Csak nem azt akarja ez jelenteni, hogy a vallás mértéke is az ember? Hiszen annyiszor idézzük a görög filozófust: „Minden dolog mértéke az ember”. A kinyilatkoztatás mértéke azonban Isten, de ha a teológus tárgyilagosan kíván lenni, nem hagyhatja figyelmen kívül az embert mint mértéket sem, összegző szóval: a humániumot.

Azért nem, mert a kinyilatkoztatás emberi közvetítéssel érkezik hozzánk, emberi nyelven kapott megfogalmazást. Isten akarátát is emberek értelmezik – és bizony gyakran félreértik –, a megváltás legalapvetőbb mondata pedig ez: „És az Ige testté lőn”, vagyis emberré lett. Ezt az emberközpontú teológiát fogalmazta meg a maga nagy formátumú koncepciójában *Karl Rahner*. Persze nem egyedül. Ez a teológiai gondolkodás új és jelentős fordulata.

Sokat meditéltam azon, hogy milyen szerepet kaphat a humánium az Egyházban. Mennyire fájdalmas annak hiánya: nem az Evangéliumra vagy a hittételekre gondolok, hanem azok félreértésére, félremagyarázására vagy az erkölcsi élet szabályaitól való eltiltásokra. Ezek – mint például a túlzott erkölcsi szigor – azért sérthetik a humániumot, mert emberek vagyunk, saját karakterünk esendőségével, akkor is, ha elfogadjuk és valljuk a hit és erkölcs törvényeit. Mert a humánium része az is, amit esetenként megértünk és megbocsátunk emberi gyöngeségeinkkel kapcsolatban. Sokat idézzük a mondást is: „Ember vagyok, semmi emberi nem idegen tőlem”. Ezt persze lehet kiforgatva is értelmezni, meg is teszik, és nem kevesen. Ez ellen emelt szót többek között Chesterton is, amikor valaki *humánium* címen próbálta kiiktatni a *divinumot*, a vallást és a vallásosságot. Pedig a vallás ember voltunk lényegi tartozéka. Hiszen elemi módon és bizonyíthatóan emberi jelenség, hogy ősidők óta templomokat építünk, és Istenhez kiáltunk, amikor emberileg már minden reménytelennek tűnik. Elég baj, hogy sajnos legtöbbször csak akkor.

A filozófia történetének legigazságtalanabb szembeállításai a materialista ideológia alapelveként ismert: „Vagy Isten, vagy az ember”. Ez voltaképpen azt jelenti, hogy a vallás és a vallásosság káros dolog, a humánium ellentéte, sőt kifejezett ellensége. Ezért a vallást a marxista materializmus és ateizmus minden elérhető eszközzel meg akarta szüntetni. Maga a szekularizáció toleránsabb, de valójában csak az eszközei kifinomultabbak. Szemében Isten és a vallás nem emberellenes ugyan, csupán felesleges. Ahogyan egy mai fiatal fogalmazta: ha valakinek ez a hobbija, ő megérti és elfogadja. Csakhogy a vallás nem hobbi, nem valami új keletű divat. Egyidős az emberrel. Olyannyira, hogy nem az eszközhasználat tette az embert emberré, hanem transzcendens tekintete és vele a vallásossága. Nem csoda, hogy azok válnak az embertelenné nevelés példái, akik a vallást és a vallásosságot a maguk körében megszüntetik és egyetemesen is megszüntetni kívánják. Elég az ateista materializmus elrettentő pedagógiai eredményeit megidézni – elismerve persze a kivételeket. Mert az ateista is lehet becsületes, követheti a lelkiismeretét és vele a természetes erkölcsöt. Ezt már Shaftesbury megfogalmazta. A nyomasztó problémát az elvallástalanodó tömegek gyakorlati ateizmusa jelenti, ahogyan azt már Dosztojevszkij megjövendölte.

A vallástörténet kétségtelenül súlyos esetei az erőszakos emberáldozatok.

Hogy a dél-amerikai indiánok mennyi felnőttet és gyermeket áldoztak föl, azt nem lehet pontosan megmondani, de nagyon sokat. Ismerjük a főnóciákat, majd nyomukban a punok gyermekáldozatait, vagy azt, hogy Subad sumér királynőt hányan kényszerültek követni a halálba, akiket temetések feláldoztak. De így volt ez Attila temetésénél is, és számos keleti fejedelem esetében. A cél az volt, hogy az uralkodónak a másvilágon is elegendő szolgálja legyen. Mert a foglyok és a szolgák voltak legtöbbször a kiszemelt áldozatok. S ezzel nincs kimerítve a példátár.

Mit mondhat erre a keresztény teológus? Azt, hogy Isten a teremtésben az ember kezébe adta sorsának irányítását. S bár annak felelős döntéseire lelkiismeret oltott az emberbe, a szabad akarat – tudjuk – akár súlyosan is vissza lehet élni. Az uralkodók és vezérek halálához kapcsolódó emberáldozatok mögött pedig ott van az egyik legsúlyosabb bűn: az, amikor egy uralkodó isteni jogokat vindikál magának, amit az egyiptomi fáraók, majd a római császárok meg is kívántak, akiket imádni kellett. S jaj volt annak, aki megtagadta. A keresztény vértanúk sokasága emlékeztet erre.

Amikor a kereszténység ellenségei a pogány vallásokat idézik, azt akarják nekünk bebeszélni, hogy a pogány népeket meg kell hagyni eredeti vallásukban. Az emberáldozatokkal is? – tehetnénk föl a kérdést. És akkor jön a kioktatás részükről. Mert még az inkák nagy számú emberáldozatát is meg akarják magyarázni. Hogy mire hivatkoznak? Gondoljuk meg – mondják –, hogy milyen örömmel mentek a halálba, akiket az inkák saját népükből feláldoztak, hogy csak ezt említsen. Sajnálnivaló naivitás. Amikor ugyanis megtalálták annak a tizenegy éves kislánynak jégbe fagyott testét, akit az inka papok feláldoztak, amerikai tudósok vizsgálták meg és ismerték föl arcán a kétségbeesett rémületet.

A nyílt eszű teológus belátja, hogy amennyiben a pogány emberáldozatok Istennek tetsző, őt valóban kiengesztelő vallási cselekedetek lettek volna és nem kerülnek szembe a humániummal, akkor nem lett volna szükség Jézus keresztáldozatára. Annak lett ugyanis egyetemes érvényű jellemvonása a három ismertetőjel: *önkéntesen, szeretetből és másokért*. Értünk és mindannyiunkért. A gondolkodó teológus azonban azt is világosan fölismeri, hogy a teremtés elemi módon rászorul a megváltásra. S ez már az Ószövetségben kezdetét vette, amikor Ábrahám áldozatának dramatizált elbeszéléséből világosan kiolvasható a cél: az emberáldozat megszüntetése. Az elbeszélés arra utal, hogy Isten választott népének emberáldozat helyett állatáldozatot kell bemutatnia. Ez pedig bekerült a mózesi törvénybe, és mérföldkő lett a vallási áldozatbemutató humanizálásában.

Teilhard de Chardin visszhangot keltő meglátása nagyszerű megfogalmazással

AZ ELSŐ AMERIKAI EGYHÁZKERÜLET

II. Gyula pápa ötszáz évvel ezelőtt hozta létre az első amerikai egyházkerületeket. Háromnapos ünnepsorozat keretében emlékeztek az évfordulóra a Dominikai Köztársaságban és Puerto Ricóban. Az augusztus 7. és 9. közötti ünnepi szertartásokat Carlos Amigo Vallejo bíboros, nyugalmazott sevillai érsek, a pápa különleges küldöttének vezetésével szervezték.

A Puerto Ricó-i La Vega település (1494-ben alapították) lett a központja az Új Világ evangelizálásának. Ez volt a kezdete a kereszténység hirdetésének, amelyet az ideérkező ferences szerzetesek indítottak el. 1496. szeptember 21-én keresztelkedett meg családtagjaival az őslakos Cacique Guaticagua, belőlük alakult meg az első keresztény közösség Amerikában. 1528-ban az egyházmegye Santo Domingo főegyházmegyéjének fennhatósága alá került. XII. Piusz 1953-ban a La Vega-i egyházat a spanyol kapucinus szerzetesekre bízta, apostoli adminisztrátor vezetésével. (VR)

is párosul, amikor azt mondja, hogy a *hominizáció*, vagyis az emberré válás már az ősidőkben megtörtént, de a *humanizáció* továbbra is feladatunk marad. S ebben a hiteles vallásnak nagyon jelentős szerepe van. De csak a hitelesnek, amely viszont nem kerülhet szembe a humánium jogos igényével. Nem követelhet például lehetetlent. A hiteles vallás és vallásosság pedig nem véletlenül használja az „igaz ember” kifejezést. Hiszen az emberi kultúra bármelyik ágát nézzük, az csupán bizonyos képességeinket emeli föl, a tudomány az értelmet, a művészet a szépérzékünket, a sport a testi erőt és ügyességet, de a vallás az, amely magát az embert mint embert szólítja meg. Nem azt mondja, hogy „Légy milliomos!”, sem azt, hogy „Légy sztár” vagy „Légy olimpiai bajnok”, hanem azt, hogy „Légy ember. Igaz ember”. Ez egyetemes érvényű felhívás. Neves sztárok, nagy hódítók és gazdag emberek csak kevesen lehetnek. Ezért antihumánus arra biztatni a fiatalokat, hogy „Légy milliomos (euróban)!”, miközben a realitás és a törvényesség keretein belül csak kevesen lehetnek azzá. Hogy Hollywoodban hány jobb sorsra érdemes fiatal élet ment tönkre az ilyenféle jelszavak követeése során, azt meg sem lehet számolni. Akkor hát melyik a humánus felhívás, és melyik az antihumánus?

A keresztény hit és vallás azért humánus, mert magát az embert, annak megújulását célozza meg (lásd a Pál apostol levelében szereplő „új ember”-t). A hiteles vallás kultúrája nem az értelmet emeli fel csupán, nem is a szép iránti érzéket vagy a test formálását szolgálja, hanem az igaz ember kialakulására ad indítást és kegyelmi segítséget. Kár, hogy elfelejtettük a régi cserkész mondást, amely életcél is egyben, pedig tömörebben nem is lehetne megfogalmazni a lényegét: „Emberebb emberré lenni!”

El kell azonban ismerni, hogy a keresztények vagy más vallások hívei között is voltak és vannak, akik bizonyos dolgokban nem ismerik és nem követik a humánium mértékét. Ilyenek az elviselhetetlenül hosszú prédikációk. A múlt század elején még az is előfordult, hogy a pap bársonyos térdeplőn térdepelt, a gyerekek pedig kövön. Mert nem tanították meg rá, és nem vette észre. Amikor megmondták, persze jöhetett a padlózat és a szőnyeg. Az eseteket tovább lehetne sorolni. A humánium azonban azt is jelenti, hogy mikor és mennyiben lehet tolerálni emberi gyengeségeinket, amelyek nem magának a vallásnak gyengéi. Különösen akkor időszerű ez, ha az illető maga is belátja, hogy vétett, nemcsak Isten ellen, de az emberiség követelményei ellen is.

Tapasztalatok erdejé igazolja, hogy a hiteles vallásosság és benne a hiteles istenszolgálat az ember szolgálatának erőforrása. S ehhez nemcsak Teréz anyát lehet idézni, és nemcsak a szenteket, hanem minden igaz keresztényt, sőt minden hitelesen vallásos nem keresztényt is. Az igazi vallásosság a humánium aranyfedezete. Közmondással lehetne tenni az elvet: „Adjátok meg Istennek, ami Istené, hogy meg tudjátok adni az embernek is, ami az emberé”.

Boda László

IMASZÁNDÉKOK

Szeptemberre

Általános szándék: A tanárokért és a tanítókért, hogy tudják továbbadni az igazság iránti szeretetet, és tudjanak hiteles erkölcsi és lelki értékekre nevelni.

Századunk és korunk egyik legvitatottabb kérdése minden bizonnyal a nevelés, a tanítás, az iskolai felkészülés. Kömlyű pontosan megnevezni a témát, viszont annál nehezebb egyetértésre jutni a helyes módszerről, a célkitűzésekről, az érdekek rendjéről. Sok és széles körű vita folyik a témáról szellemi, politikai, gazdasági szempontból, vagy éppenséggel teljesen hallgatunk róla. A tény maga nyilvánvaló: sok millió írástudatlan asszony, sok millió iskolázatlan gyermek, sok millió lerombolt iskola.

Európában a felsőoktatással kapcsolatban szenvedélyesen vitatjuk a bolognai rendszer előnyeit és hátrányait; Afrikában viszont gyermekek ezrei órákon át mezítláb gyalogolnak az elemi iskolába. Itt is, ott is sokfelé szembesülünk a tanár, a nevelő alakjával. Nyugaton aggasztó leértékelődés érte, az őt illető elismerés nagyon megcsappant; jelenlegi helyzetében szinte képtelenség, hogy igazságot és szeretetet továbbítson.

Pedig a nevelés nem csupán és nem elsősorban tanítás, ismeretek továbbadása; sokkal inkább eleven érdeklődés, egész lényünkkel megnyitni és adni akarat egy személy, annak egész világa felé. Minden kibontakozó élet egy kezdődő történés, egy új világ csirázása. Mődunkban áll, hogy fékezzük és bénítsuk ezt a jövőt, vagy támogassuk, megnyisuk, tápláljuk.

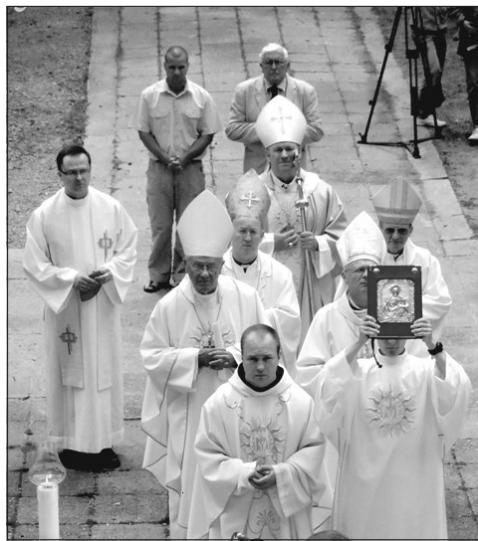
A kihívás a tanító felé szinte végtelenre szélesedik: tanítson tanulni, gondolkodni, keresni, kutatni, felismerni, befogadni; tanítson érlelni a tudatvilágot, és ebben jusson el odáig, hogy tanítson megszeretni az igazságot. Vezesse be a fiatal a valóságba, és arra is segítse rá, hogy elmerüljön saját maga rejtélyes bensőségébe, és megnyiljék a világ meg a másik ember misztériumára. Férfiakat és nőket neveljen rá arra, hogy szenvedélyesen keressék az igazságot. Nem a bölcséleti igazságot, nem a másokra kényszeríthető igazságtartalmakból összeválogatott igazságot – hanem az Evangélium felkínálta igazságot, amely elválaszthatatlan a szeretettől, a szavak és a tettek, a tudás és a cselekvés, a másokért való tanúságtételének igazságát.

Számtalan szempontja van a tanítóért végzendő imádkozásnak. Nehéz feladatuk abban áll, hogy az evangéliumi igazság felé irányítsanak. Az igazság épüljön be a kereső személybe, és arra serkentsse, hogy örömmel és vidáman váltsa valóra. Ez az igazság Jézus Krisztus személyében nyilvánul meg, és Jézus Lelke fogja vezetni a tanítót is meg a tanítványait is.

Missziós szándék: Hogy az ázsiai földrészt szerte betöltő közösségek buzgón hirdessék az Evangéliumot, és a hit örömeivel tanúsítsák annak szépségét.

Ázsia a legnagyobb, legnépesebb és (művelődés szintjén) legváltozatosabb világrész. Új gazdasági óriásokat találunk ott, mint Kína és India, jólétben virágzó egyéb központokat, mint Dél-Korea, Singapur és Hongkong. A legnagyobb muzulmán nemzet Indonézia (230 millió lakos 87%-a szunnita). Milliók élnek elnyomás alatt, pl. Mianmarban, mások erőszak és háború sújtotta országokban (Afganisztán és Irak). Százmilliók szenvedtek el természeti és egyéb katasztrófákat Pakisztánban és Japánban.

(Folytatás a 4. oldalon)

Főpapok bevonulása a mátraverebély-szentkúti kegytemplomba

SZLOVÁK–MAGYAR IMANAP

Szlovák és a magyar hívek találkoztak július 25-én Mátraverebély-Szentkúton. Több mint ezer hívő jelenlétében a negyedik szlovák–magyar imanapra került sor a Szűzanya völgyében. Már a reggeli órákban érkeztek az atyák zarándokcsoportjaikkal a határ mindkét oldaláról, többek között Losoncra, Érsekújvárról, Ipolyságról, Tatabányáról.

A zarándoknap kezdő imaóráját a Szociális Testvérek Társaságának tagjai vezették, majd a katekizisben Márfi Gyula veszprémi érsek és Frantisek Rábek, Szlovákia tábori püspöke szólt a hívekhez.

Márfi érsek tanításának irányvonala a népek családja, az Egyház volt. Elhangzott, hogy a püspökök fő feladata a Család évében erről szót ejteni. Csodálatos dolog, hogy Isten maga is szeretetközösség – a Szentháromságban, és ezt a szeretetközösséget nyújtja teremtményei számára. A nemzeteket, népeket Jézus magába foglalja. Nincsen egyetlen olyan vallási közösség sem, amely annyira nemzetközi lenne, mint a Katolikus Egyház, amely az egész földkerekségre kiterjed. „Egyazon családhoz tartozunk, egy a mi Atyánk, a Mennyei, egy a mi testvérünk, Jézus Krisztus, egy a mi barátunk, a Szentlélek, így hozzánk tartozunk.”

Frantisek Rábek külön kiemelte, hogy nem a nemzethez való tartozás az első a keresztény ember életében, mert akkor a kereszténység egyfajta folklórrá degradálnék. Az új evangelizációnak pedig éppen az az egyik célja, hogy a kereszténység érvényesülhessen a különböző nemzetek egymás közötti kapcsolatában. Nemzeti értéinkhez való ragaszkodásunk akkor éri el célját, ha arra vezet el bennünket, hogy azokat megosszuk másokkal.

Déli 12 órakor kezdődött az ünnepi szentmise, a szentbeszédben Róbert Bezák nagyszombati érsek Máriára mutatott, mint egy ragyogó jelle, a reménycsillagra, aki elvezet minket, embereket a célhoz. Isten, aki vágyakozik utánunk, arra vágyik, hogy betöltsé szívünket. Hogy szívünk az ő szívével érezzen, kezünk az ő segítő keze legyen. Éppen Máriánál lett ez valósággá, mert ő teljesen megnyílt az Isten akarata előtt, megtelt Isten kegyelmével, ezért úgy nézhetünk rá mint csillagunkra, aki elvezet minket Fiához. Ő a mi tájékozódási pontunk, ő vezet azon az úton, amelyen Isten mindenné válik mindenben. Isten akarata pedig a legcsodálatosabb életformánk.

A szentmise után ünnepi körmenetben két püspök vitte bazilikából a szabadtéri oltárhoz a Szűzanya kegyesobrárt, amely előtt Márfi Gyula és Róbert Bezák érsek népeinket a Szent Szűz oltalmába ajánlották:

„Mátraverebély-szentkúti Szűzanya, zarándok néped oltalmazója! Fakassz életünkben ma is új forrást, amelynek él-

Randevú a történelemmel – írta találón az egyik bécsi napilap Habsburg Ottóról szóló megemlékezésében. – Az utolsó magyar király, Boldog IV. Károly (I. Károly osztrák császár) legidősebb fia, Habsburg Ottó július 4-én hunyt el németországi otthonában.

A mariázeli gyászmisét Egon Kapellari graz-seckauai megyéspüspök mutatta be, melynek „európai dimenzióját” mutatja, hogy jelen volt Christoph Schönborn bíboros mint XVI. Benedek pápa személyes legátusa, számos püspök és pap a Monarchia utódállamaiból, valamint a nemzetközi politikai élet számos rangos képviselője is. Böcskei László nagyváradi püspök a Kathpressnek adott interjúban hangsúlyozta, hogy „amit Habsburg Ottó Magyarországra tett, azt értünk is tette”. Otto von Habsburg mint ember és politikus nagy példakép, aki segíthet bennünket, hogy a helyes utat megtaláljuk – mondta a püspök. Várszegi Asztrik pannonhalmi főapát hangsúlyozta, hogy politikusként Habsburg Ottó a párbeszédet kereste minden politikai erővel.

Az európai távlatokban gondolkodó politikust, az egykori trónörökösöt a bécsi kapucinus templom kriptájában temették el. A Stephansdomban Bécs érseke mutatta be a gyászmisét, melynek kezdetén Stephan Zurbriggen apostoli nuncius tolmácsolta XVI. Benedek pápa részvétnyilvánítását, melyben Habsburg Ottót „a békéért elkötelezett nagy európainak” nevezi és szívből jövő apostoli áldását küldi a gyászoló családnak.

Mintegy ezerfős gyászoló tömeg vett részt a gyászszertartáson: európai uralkodóházak tagjai, a svéd király és felesége, lichtensteini, luxemburgi és jordániai hercegek, valamint osztrák és külföldi politikusok, köztük Heinz Fischer osztrák szövetségi elnök, Werner Fayman osztrák miniszterelnök, Wolfgang Schüssel volt miniszterelnök, Jadranka Kosor horvát miniszterelnök, Jerzy Buzek, az Európai Parlament elnöke, Karl Schwarzenberg cseh külügyminiszter és Semjén Zsolt magyar miniszterelnök-helyettes.

Habsburg Ottó életművét úgy is tekinthetjük, mint fáradszertartást próbálkozást: jóvátenni azt a nagy hibát, amelyet 1914. július 28-án Ferenc József császár elkövetett – mondta homíliájában Schönborn bíboros. „A háború, mely 1914 júliusában kezdődött, a legértelmetlenebb vérontáshoz vezetett, melynek az elhunyt édesapja, Boldog Károly minden fáradozása ellenére nem tudott véget vetni, és a két legborzalmasabb, tömegpusztító ideológia, melyet eddig az

tető kegyelme enyhíti a szegények nyomorúságát, valamint új és megtisztult utakat nyit a szomszédos népek felé és az egymás iránti szolidaritásban. Szűz Mária, Magyarok Nagyasszonya és a Szlovák Nemzet Anyja, fogadd el imáinkat és felajánlásunkat, és nyújtsd felénk Krisztust, a béke áldott aranyágát! Ámen.”

2006-ban a nemzeti engesztelő imaév keretében a szlovák és a magyar püspöki kar állandó tanácsának tagjai szentmisét mutattak be az esztergomi bazilikában a két nép közötti kölcsönös kiengesztelődes jegyében. Ez alkalommal az oltárnál írták alá azt a dokumentumot, amelyben kifejezik, hogy a két nép bocsánatot kér a történelem során egymás ellen elkövetett bűnökért, illetve megbocsátja azokat. Az ünnepi alkalomra a Szentatya is üzenetet küldött. Azóta újra és újra imanapot tartanak a két nép megbékéléséért, a Szűzanya oltalmába ajánlva a szlovákokat és a magyarokat.

Kálmán Peregrin OFM

IN MEMORIAM OTTO VON HABSURG

emberiség megismert, ennek a háborúnak a keserű, mérgező gyümölcse.”

Az 1918-as politikai nagy átrendezésben a trónörökös egy teljesen új helyzetben találta magát. Hatéves gyermek volt, amikor a Monarchia eltűnt a térképről. Hosszú, tevékeny élete során azonban Habsburg Ottó megmutatta, hogy hű maradhat az ember hivatásához akkor is, ha a körülmények teljességgel megváltoznak is. Hitét és józan keresztény élet-szemléletét is mutatja az a kijelentése, amelyet a bíboros is idézett a gyászmise homíliájában: „Isten nem várja el tőlünk, hogy győzelmi jelentéseket vigyünk neki. A sikert Ő adja meg. Tőlünk csak azt

szertartás része volt az úgynevezett „kopogtatási ceremónia”. Először az elhunyt egykori trónörökös címeit, majd politikai tisztségeit sorolták fel, s a szerzetes mindkétszer azt felelte belülről: „nem ismerjük”. Csak a harmadik kopogtatás után nyitották ki a kaput, amikor a „Ki kér bebocsátást?” kérdésre azt a választ kapták: „Ottó, egy halandó, bűnös ember”.

Pannonhalmán bensőséges keretek között a latin vesperás után a kaddist elimádkozva vett búcsút Markovics Zsolt szegedi főrabbi, majd ezt követően Bölcskei Gusztáv református püspök és Fabiny Tamás evangélikus püspök imád-

Habsburg Ottó pöckingi ravatalánál Cserhádi Ferenc, a külföldi magyar katolikus püspöke, Merka János müncheni magyar lelkész, a Budapesten élő Habsburg György, Elisabeth Schosser, a Bajor–Magyar Fórum elnöke és Mydlo Tamás müncheni magyar főkonzul

(Fotó: Engel)

várja, hogy mi a legjobban tegyük a dolgunkat.” Habsburg Ottó az igazságságra törekedett, szíve minden szenvedélyével, nagy intelligenciájával bátran szolgálta az európai béketervet. Természetesen még a legjobb európai integráció sem hozza el a paradicsomot a földre. Ez nem is a politika feladata. De nagyon fontos a népek és kultúrák jó és hasznos együttélése, a nyelvek és vallások támogatása – ebben látta Habsburg Ottó a maga hivatását – hűségesen a szülői ház örökségéhez, Jézus Krisztus Evangéliumának szellemében, aki a béketeremtőket boldognak mondja.

A koporsót ezt követően ünnepélyes menetben kísérték Bécs történelmi belvárosán át a dómtól a kapucinusok templomáig. Amint 1989-ben édesanyja, Zita királyné temetésekor, ezúttal is a gyász-

sággal búcsúztatták Habsburg Ottó szívét, melyet két fia, Károly és György helyezett örök nyugalomra a pannonhalmi bazilika altéplomában.

Simon Ferenc
esperes, főlelkész

***

Életének 99. esztendejében a dél-bajorországi Starnbergi-tó partján fekvő Pöcking falucskában lévő otthonában csendes elhunyt az egykori Monarchia utolsó trónörököse. Habsburg Ottó négyéves volt, amikor apját IV. Károly néven Budán királlyá koronázták, de alig hatévesen már saját bőrén tapasztalta a történelmi sorsfordulók kíméletlenségét.

(Folytatás a 7. oldalon)

HŐSIES...

(Folytatás az 1. oldalról)

Egyházmegyéje életének szervezése, a hivatásgondozás megszervezése mellett volt gondja az üldözést szenvedők megsegítésére is. Emellett mély lelki életet élt: szorgalmazta Jézus Szíve tiszteletét. Ő tette ezt az ünnepet az egyházmegye fogadalmi ünnepévé.

Vértanúsága, hősie szeretete és helytállása ma is sugárzó erő – fogalmazott Erdő Péter.

„Boldog János püspök, indítsd meg a mi szívünket is! Járj közben értünk, hogy a keserűség, az ellentétek, a csüggedés helyett a hősie szeretet és a reménység költözzön a lelkünkbe! Könyörögj ezért az egyházmegyéért, könyörögj népünkért és egész Európáért, hogy minél többen meghallják Krisztus szeretetének hívó szavát, adják át életüket az ő Szent Szívének, hogy így rajtunk keresztül tegye lelkessé, ragyogóvá, újra értelmessé mind-

A boldoggáavatási szentmisén

nyájunk életét. Magyarok Nagyasszonya, könyörögj értünk! Jézus Szentséges Szíve, jöjjön el a te országod!”

A szentmise végén Angelo Amato bíboros beszéde, valamint Wilhelm Schraml passai püspök köszöntője hangzott el, majd Schönberger Jenő püspök köszönte meg mindazoknak a segítségét, akik az ünnep megszervezéséhez hozzájárultak. A szertartás a pápai és a magyar himnusz elénekülésével fejeződött be.

Magyar Kurír

Gyermekeknek

ÚJRA ITT A SZEPTEMBER

Véget ért a nyári szünet, újra itt a szeptember. Ennek tudatában – gondolom – inkább a szomorúság érzete lesz úrrá rajtunk, de azért jó lesz találkozni újra az iskolatársakkal, barátokkal és barátnőikkel. Elmesélhetitek egymásnak, hogy mi történt a vakáció alatt, ki mit látott, merre járt az elmúlt két hónapban.

Szeptember eleje kissé fárasztó lesz, hiszen korábban kell kelni, reggel nem szabad lustálkodni: az iskolai tanórák pontosan kezdődnek. Ha már megvan az órarend, akkor folytatni tudod a tervezést: milyen napokon jársz edzésre, zenérra, különitanárhoz stb. Bizony egy kisdiák élete és „munkabeosztása” sokszor jóval sűrűbb, mint a felnőtteké. Annyi mindenre oda kell figyelnie, oly sokat fejlődött a tudomány és a technika, hogy egyre többet kell tanulnia, ha mindennel lépést akar tartani. Hiszen a tanulás éve alatt dől el, hogy később milyen középiskolába, majd egyetemre tud bekerülni, s így végeredményben az is, hogy mi lesz belőle.

Fiataloknak

A KERESZT HÓNAPJA –
ÉS MINDENNAPJAI

„Fölséges és dicsőséges Isten,
ragyogd be szívem sötétségét,
és adj nekem igaz hitet, biztos reményt
és tökéletes szeretetet,
érzéklet és értelmet, Uram,
hogy megtegyem a Te szent és igaz
parancsodat.”

(Assisi Szent Ferenc imája
a kereszt előtt, 1206)

Kedves Fiatalok! Minden hónapnak megvan a maga sajátossága. A szeptember is újat, változást hoz, úgy a természetben, mint az emberek életében, munkájukban. A nyári szünet után megszólalnak az iskolák csengői. Mindenki másképp várja az iskolakezdést, másképp készülődik. Az új tanévben ott van a kihívás, az új megismerésének a varázsa, s ugyanakkor ott van a mindennapok küzdelme is, a keresztthorodás, a tanulás fáradalma és nehézsége!

Szeptemberben Anyaszentegyházunk a Szent Keresztre irányítja a figyelmünket! A kereszt tiszteletének szempontjából fontos az a legenda, mely Krisztus keresztjének megtalálásáról tudósít. Constantinus császár édesanyja, Szent Ilona a jeruzsálemi Olajfák hegyén 320. szeptember 14-én talált rá Krisztus csodatévő keresztjére. E napot a IV. században egyházi ünnepé emelték. Talán nem véletlenül; a Szent Kereszt így lehet Nektek is, kedves fiatalok ebben az új tanév küzdelmeiben a remény forrása.

Hiszen önmagunk akaratának Isten szándékába helyezése minden új élet kezdete. Születése annak a vágnak, melyet a Lélek hívása ébreszt, hogy éltesen és betöltsön. Olyan állomás a hit zarándokútján, ahol az ember megérti: annak a szeretetnek, mely maga az Isten, nem adhat kevesebbet, mint önmagát! Egy évekig tartó, hosszú keresés végén San Damiano elhagyatott kápolnája lett az a kiválasztott hely, ahová az Úr Lelke elvezette Szent Ferencet, hogy a kereszt igazságában tegye e felismerés részesévé, s így életének új értelmet adjon.

Merthogy Krisztus keresztje hitünk és életünk legvígasztalóbb üzenete is, mert általa tudjuk, hogy semmiféle szenvedés, munka, tanulás, sport – mondhatjuk: egyetlen egy napunk sem hiábavaló, ha képesek vagyunk Krisztus szenvedéséhez kötni azt. Nincs élet kereszt nélkül; nincs munka, nincs tanulás sem kereszt nélkül.

A különböző elfoglaltságok mellett ne feledkezz meg a Jóistennel való kapcsolatodról sem. Az egyházközségekben biztosan több lehetőség is van: cserkészet, hittanórák, imakörök, ahol téged is szívesen látnak. A legfontosabb persze a szentmisén való részvétel: ha van idő, menj el hétköznap is, ne csak vasárnap. Ne feledkezz meg a szentgyónásról sem: nagyszüleidet ha megkérdezed, elmesélik, hogy az ő idejükben minden első pénteken hatalmas sor állt a gyóntatószék előtt. Sajnos, manapság sokan elhagyják a gyónást, pedig ott nemcsak a bűneidről oldoz fel a pap – Jézus nevében és megbízásával –, hanem erőt is kapsz, hogy jobb legyél.

Tervezz be minden reggelre és esteire imádságot is: lehet magadban, de ha együtt a család, imádkozzatok közösen.

Ne feledd: a tanulásod dönti el, hogy mi lesz belőled felnőttkorodban. A Jóistennel való kapcsolatod pedig azt, hogy boldog ember leszel-e az életben.

Erzsébet néni

A kérdés csupán az, hogyan visszük keresztünket? Hogyan viszed, kedves fiatal barátom az új tanévben a keresztet?

A kereszt azt fejezi ki, hogy semmi sem tökéletes ebben a világban; terveinket, ideáljainkat és álminkat keresztülhúzzák a csalódások, betegségek, szerencsétlenségek. Igen, a kereszt arra is emlékeztet minket, hogy Krisztus megváltói műve után is széles körben jelen van még a világban a szenvedés, az elnyomás és az igazságtalanság! De a szégyenfára szegezett, nyilvánvalóan Istentől is elhagyott, keresztet feszített Názáreti Jézus a halálból életre támadt. Isten műve így megváltoztatja a kereszt jelentését, mert szembe helyezkedik minden szenvedéssel, igazságtalansággal és értelmetlenséggel; s végső soron a halállal is, azáltal, hogy a Megfeszítettet visszahívja az életbe! Jézus halála és feltámadása által látszólag nem változott meg a világ, nem lett jobb. De ha megváltottak tartjuk magunkat, akkor képesek vagyunk elfogadni a világot olyannak, amilyen, minden árnyékos oldalával együtt. A kereszt, a feltámadás jele mindig újra és újra az emberekhez küld minket, és arra hív, hogy elkeseredettség nélkül szembesítsük magunkat a valósággal és tegyünk a világért, úgy, mint Jézus; és minden csalódás és árnyék ellenére kezdjük újra élni elveszettnek látszó életünket. A keresztben való hit azt is jelenti: nem kell kételkedni a világ állapota miatt, hanem fáradozni kell az igazságosságért, a békéért és a szeretetért, mert Jézus legyőzte a keresztben a bűnt és a halált, és ezzel új életet szerzett mindnyájunknak!

Aranyszájú Szent János is így oktatja a hívőket: „Senki ne szégyellje Megváltónk tiszteletre méltó jelét, minden jótett legnagyobbikát, mely által élhetünk, melynek köszönhetően vagyunk. Krisztus keresztjét sokkal inkább koronaként kell viselnünk, mivel a kereszt hozta el teljességgel üdvösségünket. Valahányszor újonnan születik valaki, vele lesz a kereszt, valahányszor eme titokzatos eledellel táplálkozik, valahányszor megszentelődik, valahányszor szent cselekedetekkel foglalkozik, mindenütt vele lesz a győzelem jele.”

Így válik Krisztus feltámadása után a kereszt a remény, a győzelem és a szeretet jelévé.

Tommi atya

SZENT LÁSZLÓ BÚCSÚ ÉS
KULTURÁLIS NAP AUGSBURGBAN

Az augsburgi Szent László Katolikus Misszió immár harmadik alkalommal rendezett búcsúval egybekötött kulturális napot július 3-án. A rendezvény ünnepi szentmisével kezdődött a Szent Márton-templomban, amelyet Német László nagybecskereki püspök celebrált.

Prédikációjában kitért László királynak a magyarsághoz, az Egyházhoz és az igazságosságához fűződő kapcsolatára. Szent László példáján keresztül kiemelte a nemzeti összetartozás és összefogás jelentőségét: mindegy, hogy valaki Erdélyből, a Felvidékről, a Vajdaságból vagy a mai Magyarország területéről jött, a nemzeti összetartás és összefogás a legfontosabb feladatunk – hangsúlyozta a nagybecskereki püspök. A szentmisén közreműködött a több mint huszonöt éve fennálló müncheni Patrona Hungariae Énekkar, Jussel Ottó karnagy vezetésével.

Ezt követően igazi bográcsgulyás és virsli várta a vendégeket a plébánia udvarán. Ebéd után a gyermekek idén is kipróbálhatták ügyességüket: volt katicabogár-festés, rajzolás, célba dobás, horgászás és arcfestés. Tarkabarka, vidám gyermekarcok tükrözték a program sikerét.

A délutáni kulturális műsort Chiovini Rita müncheni magyar konzul asszony nyitotta meg. A köszöntés szavai után az egyszerűsített honosítási eljárásról is tájékoztatta a jelenlevőket. Ismert dallamokkal indult a műsor: a fiatal zenész testvérpár, Kaiser Bianca (hegedű) és Kaiser Patrick (celló) magyar népdalokat játszott Bartók Béla, Weiner Leó és más zeneszerzők feldolgozásában. Az augsburgi néptáncsoport lendületes szatmári üveges táncot, verbunkost és csárdást mutatott be, a közönség nagy örömeire.

Két, Kolozsvárról érkezett fiatal színésznövendék, Marosán Csaba László és Molnár Bence közel egyórás műsora Petőfi Sándor *A helység kalapácsa* című komikus eposzájának színpadi változatával kezdődött. Könnyedén váltottak egyik szerepből a másikra, és sok humoros ötlettel fűszerezve adták elő a szermetes Erzsók és két imádójának mu-

Német László püspök

latságos történetét. Nagy derűt váltott ki, mikor a színészek bevonták a játékba a közönséget is. A műsor második részében a *Parasztbiblia* népies történeteit tarkították népdalokkal és mai versekkel, többek között Kovács András Ferenc, Romhányi József és Orbán János Dénes művei hangzottak el. A két tehetséges, rokon-szenves fiatalember a humoros történetekkel,

komikus jelenetekkel és népies anekdotákkal jó kedvre hangolta az egész közönséget. Sokan a könnyeiket törölgették a nevetéstől.

A kávé- és süteményszünet után az ingolstadti Ringó néptáncsoport mutatkozott be néhány kőrtáncal. A rendezvény vajdasági vendégei, a nagybecskereki Petőfi Sándor Magyar Művelődési Egyesület tagjai változatos műsorral érkeztek: a Pintyőke énekcsoport Tisza menti dalokkal, a Sarkantyú táncsoport szatmári és mezőségi verbunkos és ugrós táncokkal szórakoztatta a közönséget. A fiatal táncosok nagy lelkesedéssel és jókedvvel vitték színpadra a temperamentumos koreográfiákat. Az egyesület elnöke, Tóth-Glemba Klára megköszönte az augsburgiaknak a szívélyes fogadtatást és a vendéglátást.

Az augsburgi katolikus misszió változatos, színvonalas programja közel négyszáz látogatót vonzott, és idén is nagy sikert aratott – Szomszéd Tamás plébános és Kibili Angéla, a katolikus misszió képviselő-testületének elnöke asszonya igényes szervezőmunkájának, valamint sok segítők közreműködésének köszönhetően. Úgy tűnik, a három évvel ezelőtti kezdeményezésből hagyomány született, amelyet mindenképpen folytatni kell. A hagyományörzés és az országhatárok fölött átívelő nemzeti összetartozás szép példája volt ez a nap.

K. A.

IMASZÁNDÉKOK

(Folytatás a 2. oldalról)

Ázsia nagy világvallások bölcsője. Egymilliárdnál többen lettek az idők folyamán buddhisták, hinduisták, konfucianusok és muzulmánok. A Katolikus Egyház „kised nyáj”; csupán a Fülöp-szigetek és Kelet-Timor lakossága nagyobb mértékben katolikus. – Ugyanakkor Ázsia ősi vallásai és kulturális hagyományai is egyre inkább szembesülnek a kultúrák növekvő elvilágiasodásával. Jellemző tény: Japánban, amely gazdasági vonatkozásban az első hatalmak közé tartozik, az öngyilkosságok száma évi harmincezer körül van.

Ázsia tehát a jövő szempontjából igen fontos; ugyanakkor tévován keresi az élet teljességét, az élet értelmét, a nyomorból és háborúból való szabadulást, a reményt, a szabadságot, a békét. 1999-ben II. János Pál pápa megírta (Ecclesia in Asia), hogy Ázsia azt keresi, amit Jézus hozott: „hogy életük legyen, és bőségben legyen”. Krisztus tanítványainak tehát

újra meg újra el kell kötelezniük magukat a misszióra. „Egy tűz csak akkor kaphat lángra, ha az gyújtja meg, ami már ég.”

Küldetésünknek nem az a célja, hogy (versengés és felsőbbrendűség szellemében) új hitvilágot és új erkölcsi rendszert erőltessen másokra. „Az Evangélium olyan adomány, amelyet Ázsia keresztényei hálával fogadtak.” Az Evangélium hirdetése egy adomány és öröm megosztása: Jézus szeretetében megtaláltuk az élet forrását és értelmét.

Régi és sokféle vallási hagyományok világában Jézus apostolai idegeneknek tűnhetnek. VI. Pál szavai nagyon idevágóak: „A mai emberek inkább bíznak a tanúkban, mint a mesterekben, inkább a tapasztalatban, mint a leckében, inkább az életben és cselekvésben, mint az elméletekben.”

Mi magunk is tisztelettel, örömmel, szerénységgel, együttérzéssel, készséggel átitatva csatlakozunk Szentatyánkhoz. Szítsuk fel a koreai, japán, indiai vértanúkkal való kegyelmi összetartozásunkat is. Így imádkozunk Ázsia keresztény közösségeiért, apostoli tanúságtételük hatékonyságáért.

Nagy Ferenc SJ

Floridai levél

SÉTA A SÓ KÖRÜL

Az amerikaiak nagyon szeretik a só ízét – olvastam a *Natural* magazinban. Olyannyira, hogy sokkal többet is fogyasztanak belőle, mint azt az Egészségügyi Világszervezet (WHO) ajánlatosnak tartja: napi egy kávékanálnyi helyett kettőt. (A túlsúlyos káros hatásaira most nem térek ki, azokról épp eleget hallunk-olvasunk valamennyien.)

Az USA-ban könnyen elkerülhetnék a só túladagolását, ha figyelnének az alapanyagok, készételek csomagolásán feltüntetett adatokra, hiszen a cukor mellett mindig ott áll a só mennyisége is. Viszont sok import áru esetében hiányzik ez az információ, ami azt jelzi, hogy másutt nem törődnek vele olyan „eszélösen”, mint erre felé.

A készételek előállításai régóta azon igyekeznek, hogy – fából vaskarikát formálva – megtartsák az ételek jó ízét, ugyanakkor csökkentés az „izadó” só mennyiségét. Hogy ez mennyire nem könnyű, bizonyítsa két példa. A spagetti remek paradicsomos öntetbe kevesebb sót tesznek, ami az íz rovására megy. Megoldás: a szárított paradicsom és hagyma helyébe a jóval drágább, száron érett áru kerül. Igen ám, de emiatt meg kell(ene) emelni a készítmény árát... A szalma- és a hasáburgonya jó ízét részben a sónak köszönheti. A sok sónak. Mit tesznek tehát: csökkentik a só mennyiségét, de a jó íz érdekében növelik a zsiradékét!

A Kellogg cég fokozott igyekezettel keresi a megoldást. Sok szakember szerint jobb volna, ha az amerikaiak nem a só mennyiségét, hanem az elfogyasztott adagok nagyságát csökkentenék, magyarul kevesebbet ennének. Mások állítják, hogy a só mennyiségének csökkentése káros hatással lehet a várandós anyákra és a gyermekekre. Mások fenn hirdetik: a kávétól a gyümölcsön és a csokoládén át a fagylaltig, vagyis mindent hintsünk meg egy csipet sóval. S ha most még hozzáteszem, hogy nem minden só egyforma, akkor a só körüli sétánkon valóságos labirintusba értünk.

A föld sója című ismertetés írója, Rallie McAlister orvos. Érdeklődési körét a gyógyászat mellett a környezet tanulmányozása egészíti ki. Szinte hihetetlen – írja –, milyen sokféle sót használunk az élelmiszerben. „Kihívásnak számíthat, hogy melyiket használjuk.” Íz, szín, alak, vegyi összetétel, származási hely, a kitermelés módja – és még sorolhatnánk – mind hatással van rá.

A hatalmas só-családnak néhány tagja szerepel az „emelkedettebb” élelmiszeri üzletek kínálatában. Néhány példát említek csupán.

A fekete só, avagy a kala namak. Hazája India, erősen kénizű. Apró, szürkés-rózsaszín gyöngyszemek.

A só virága az élvonalbeli tengeri sókhoz tartozik. A szürke, finom kristályoknak friss, üde íze van.

A hawaii fekete só a tengeri só és a lava keveréke. „Drámai színe” és füstös íze miatt kedvelik. Vele ellentétben a hawaii piros tengeri só a vulkáni agyagok miatt rózsaszín, és csak enyhén, „barátságosan” sós.

Utójára hagytam a legkülönösebb helyről származó tengeri sót. Nepáli sóbányászok évente egyszer látnak hozzá, hogy a Himalája mélyéből felhózzák a 250 millió évvel ezelőtt megkövesedett tengerfenék kincsét, az erős ízű, nagy vastartalmú, rózsaszín különlegességet, a szennyező anyagoktól mentes, a „földünkön legtisztább” himalájai tengeri sót.

Bitskey Ella, Sarasota

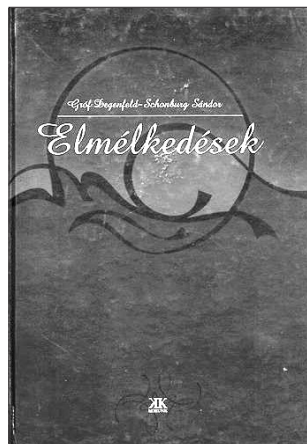
ELMÉLKEDÉSEK

Már a könyv címe is Kölcsey Parainesisét idézi emlékezetünkbe, amelyet szeretett unokaöccse, Kölcsey Kálmán lelki épülésére vetett papírra. Az alighanem a legtekintélyesebb erdélyi magyar folyóirat, a Korunk kiadásában az igencsak ízléses kiállításban nemrég megjelent kötet elolvasása még tovább erősíti azt a benyomást, hogy lelki rokonság van az író és Kölcsey Ferenc, a Himnusz költője között. Az Elmélkedések Degenfeld Sándor, a Parainesis pedig Kölcsey Ferenc világnézetének, erkölcsi fel-fogásának végakaratszerű összefoglalása.

Degenfeld Sándor már az Előszóban megállapítja, hogy magas kora miatt újabb könyv megírására már nincs sem ereje, sem kedve. Ezt olvasói bizonyára sajnálattal veszik tudomásul, de alighanem hálatelt szívvel is a már eddig kapott erkölcsi-lelki útvalóért. Noha a szerző – erdélyi főnemesi sarj – végzettsége szerint közgazdász, már fiatalon politikával és az erkölccsal, erről előbb családi körben, majd Nyugatra telepedése után nyilvánosság előtt is gyakran értekezett. Gondolatait nemegyszer éppen az erdélyi Korunk hasábjain tette közé. Most megjelent könyvében ezekből a korábban megjelent írásiból is válogatott, kiegészítve a legutóbbi nemzetközi fejlemények-

re vonatkozó megállapításával.

Degenfeld Sándor tolát a hazaszeretet vezérli, így természetesen a világeseményeket is Magyarország szemszögéből vizsgálja. Nyíltan kiáll elveivel mellett, nem titkolja konzervatív beállítottságát, amelynek három pillére az Isten, a haza és a család. Így nem meglepő, hogy vele rokon szerzők munkáit – így Stipsitz Károly hosszabb fejtegetését is – beilleszti könyvébe, mintegy bizonyíté-

kul a legfrissebb eseményekről vallott elmélete alátámasztására. Gönczöl János verse az Európai Unióról ugyanúgy gazdagítja a kötetet, mint Wass Albert Üzenet haza című költeménye.

A tartalomjegyzékben tallózva ismételtén kitűnik Degenfeld Sándor legkedvesebb témája: a nemesség szerepe, feladata a mai világban. Részletesen ismerteti családjának történetét „Svábországot” Erdélyig – és tehetnének hozzá:

„ISTEN TENYERÉN A MAGYARSÁGÉRT”

Dobai Sándor atya, a Benelux államok magyar főlelkészének életműve, 85. születésnapja és gyémántmiséje előtt tiszteleg Tarics Péter könyve; a könyv, amelyet július elején mutattak be Balatonlellén, az I. Magyar Világtalálkozó alkalmával.

Az életrajzi mélyinterjú mellett a Dobai atyához írt leveleket, imádságokat, verseket, bölcsességeket, sőt még vicceket is tartalmaz a 140 oldalas kötet, amelyhez Cserháti Ferenc, a külföldi magyarok lelkipásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök írt előszót. Idézzük: „... nekünk a vértanú hősök emlékezte mellett éppúgy rögzítenünk kell azok küzdelmes, verejtékes, mindennapi helytállását is, akik az emigrációban, akárcsak egykor a névtelen konfessorok, ugyancsak megszenvedtek és megküzdöttek Iste-

nünkért, népünkért és a hazánkért vívott küzdelmükben”.

Tarics Péter Petőfi Sándor Szabadság-díjas újságíró, okleveles politikai szakértő, a Magyar Nemzet című napilap kisebbsé-

Dobai Sándor atya

gi jogi és vallási ügyekkel foglalkozó munkatársa. Tollából számos színdarab is született. Mindszenty bíborosról írt monodramáját tavaly mutatták be Révkomáromban a következő címmel: „Állok Istenért, Egyházért, Hazáért – Mindszenty József oltárköve”. A darab hat képben idézi fel a hőslelkű főpap áldozatvállalását hívei és

vissza. Mert a kommunista rendszer jogtiprása idővel az „ösi röghöz” annyira ragaszkodó Degenfeld családot is távozásra kényszerítette: a szülők után a szerző maga is – nejevel és leányával – vándorbotot vett a kezébe, hogy Németországban teremtsen új otthon. Ez azonban nem jelentett szakítást a szülőfölddel: Ceausescu terrorja idején is csomagokkal és kisebb-nagyobb összegekkel támogatták az otthon maradtakat. A rendszerváltás után pedig visszavásárolt egykori tokaji birtokából egy díjnyertes borokat termel. Leánya és veje együttműködésével az egykori iskolaépületet kastélyszállóvá alakította, és ezzel az ott élő lakosságnak újabb munkalehetőséget teremtett. A közeli Terézia-dombon álló kis kápolna helyreállításával esküvők, keresztelők számára is kiváló feltételeket biztosít az új szálloda. A könyv egyik oldalán ez a mondat olvasható a kommunista rendszer embertelenségével kapcsolatban: „az őseinktől örökölt életerő erősebb volt”. Ez és az a hit segítette Degenfeld Sándornak is a túlélésben, amelyet azonban a világ erkölcsi, szellemi gyarapítására is felhasznál – ezt bizonyítja most megjelent Elmélkedések című könyve is.

Vincze András

ESZMÉNY ÉS PÉLDAKÉP

A szerény, sovány kötetek gyakran „elbűnjük” a basáskodó, vastag könyvek között, s csupán olyankor akadnak a kezünkben, mikor valami más után kutatunk. Így jártam gróf Klebelsberg Kunóné Botka Sarolta *Életutunk* című emlékiratával is, amelyet – a magyar művelődés szegényére! – korlátozott példányszámban Szegeden adtak ki 1992-ben, a Kereszténydemokrata Néppárt gondozásában, s amely ma már alighanem hozzáférhetetlen.

A visszaemlékezést a legendás kultuszminiszter özvegye, a második világháború után, immár időskorában, kitelepítettként írta meg visszaemlékezéseit. Megrendítő, elgondolkoztató olvasmány: legfőbb témája az 1932-ben, 57 éves korában elhunyt Klebelsberg Kunó bemutatása. Nem lehetetlen, hogy az emlékezés valamelyest megszépíti a harminchárom esztendő együttlét idején történetét, de „a tényleg makacs dolgok”. A Trianonban megnyomortott Magyarország számára a közművelődés, a kultúra jelenthetette a feltámadás egyetlen lehetőségét – vallotta Klebelsberg: „a kultusztárca az adott viszonyok között honvédelmi tárca”.

Álljon itt egy rövid, korántsem teljes felsorolás: mi mindent hozott létre rövid, de tevékeny élete során. Ötezer népiskola (főleg az Alföldön); a menekült (pozsonyi és kolozsvári) egyetemek elhelyezése Pécsen, illetve Szegeden; ezeröttszáz népkönyvtár; a debreceni Tisza István Egyetem építkezéseinek befejezése; Collegium Hungaricum létrehozása Bécsben, Berlinben, Rómában; a tihanyi biológiai intézet, az ógyallai csillagvizsgáló elhelyezése a Svábhegyen; a szegedi Dóm téri egyetemi épületek és a Tisza-parti klinikák; a Testnevelési Főiskola; a budapesti fedett uszoda.

Az özvegy emlékezése emberközölkéből is megmutatja az államférfit. „Ha azt lehet mondani valakire, hogy élő hite van, akkor ez őrá áll. De élő volt a hazaszeretete is. Mindent szeretett, ami magyar.” „Bántotta, hogy idegen hangzású nevét szemére vetették. Hirtelen replikájával nagy derűtséget keltett egyszer a parlamentben, mikor egy Budavári nevű képviselőtárs az ő magyarságát vonta kétségbe. Kunó megkérdezte: kinek van több köze a magyarsághoz, annak-e, akinek őse Budavár visszavételénél tanított hősiességéért kapta a koronát, vagy annak, aki a Budavári nevet egy koronáért vette?”

S végül, amire manapság különösen föl kell hívni a figyelmet: „Kényes volt a becsületére. Egyetlen porszemlet sem tűrt meg rajta. Építkezéseink számadásait pontosan vezette. Ha valaki meggyanúsítaná, nyugodtan beletekinthet az iratokba.”

Olyan ember volt, akit a magyarságnak holtában is nagyon meg kellene becsülnie! Ehelyett budapesti szobrát 1945-ben ledöntötték, szegedi emléktábláját összetörték, s négyezer kötetes, értékes könyvtárát, melyet az özvegy „emlékszámban” akart elhelyezni, teherautóra dobálva, ismeretlen helyre szállították.

Gróf Klebelsberg Kunó végső megítélésben a boldog emberek közé tartozott. Szerencséje volt, hogy olyan asszony állt mellette, aki mindenben támogatta, segítette; s abban is, hogy „idejében” halt meg. Nem kellett látnia életműve megsemmisülését, átélnie szeretett magyar népe háborús katasztrófáját és az azt követő anyagi, erkölcsi romlást.

Saáry Éva

PAPI JUBILEUMOK

A „száguldó misszionárius”

Fülöp Gergely atya, lyoni magyar lelkész, júniusban mutatta be gyémántmiséjét a franciaországi Lyonban hét paptársával együtt. A koncelebrációt Barbarin bíboros, lyoni érsek vezette, a szentbeszédet pedig Cserháti Ferenc mondta.

A külföldi magyarok püspöke méltatta az Abasáron született jubiláns életútját, hűségese papi szolgálatát. Fülöp Gergely 1946-ban Budapesten kezdte szemináriumi tanulmányait. 1949-ben előljárói Párizsba küldték továbbtanulni. A párizsi Notre Dame-ban szentelték pappá 1951-ben. Grenoble környékén volt káplán, majd 1956-ban Lyon főpásztorától megbízást kapott a dél-franciaországi magyar hívek lelkipásztori szolgálatára. Ettől kezdve a „száguldó misszionáriusnak” nevezett atya szolgálata során bejárta Franciaország déli vidékeit, a Rhône völgyén át, az Alpoktól a Földközi-tengerig: misézett Lyonban, Grenoble-ban, Bourgoin-ban, Nîmes-ben, Nizzában és Délkelet-Franciaország sok más helységében; keresztelt, esketett, temetett, gondozta a hozzátartozók nélkül maradt magyar sírokat. Segített a rászorulókon, látogatta és vigasztalta a beteget, a magyar családokat, katekizmusra tanította a gyerekeket. Évente zárandoklatokat szerve-

Fülöp Gergely lyoni magyar lelkész

zett és igyekezett összetartani a szórvány magyarságot. Isten gondviselő jóságát közvetítette minden ember számára.

Barbarin bíboros kalocsai hímezési miseruhában magyarul köszöntötte a híveket és imádkozta a Miatyánkot, sok magyar pap barátja lévén ugyanis nyelvből is megtanult egy keveset. Köszöntőjében szeretettel emlékezett meg Fülöp Gergely atya papi szolgálatáról, aki mindig áradó örömmel hirdette Krisztus örömhírét a francia és magyar hívők között egyaránt.

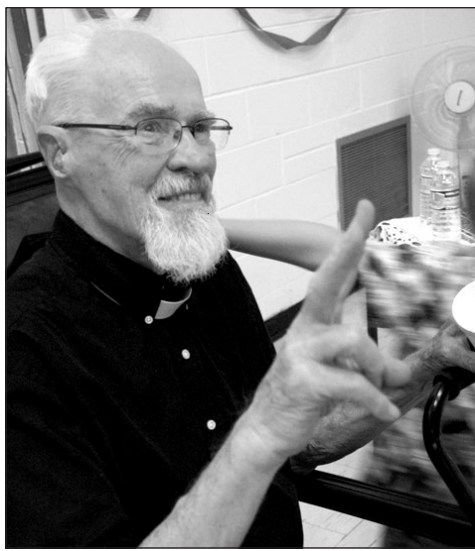
A szentmise végén Monternot Terézia elszavalta Sík Sándor „Te Deum”-át, majd a hívek köszönetnyilvánításai következtek a hatvan éven át tartó szolgálatáért.

Reményi György, Grenoble

Mindenkinek mindenévé lenni...

Egy ember, akinek az egész élete visszhangozza a költő intelmét: „Ne hagyjátok a templomot, / A templomot s az iskolát.” Jaschkó Balázs jezsuita atyáról van szó, aki július 17-én ünnepelte pappá szentelésének hatvanadik évfordulóját. Nemcsak papként, hanem mint az egyházközség színjátzó csoportjának aktív tagja, a hétvégi magyar iskola motorja is belopta magát a torontói magyar katolikusok szívébe. A szentmisét Sajgó Szabolcs SJ plébános mutatta be.

Jaschkó Balázs Kassán született 1922. február 3-án. Tizenhét évesen vették fel Jézus Társaságába. A budapesti noviciátusban töltötte újonc éveit. 1944-ben kezdett filozófiát tanulni szülővárosában, Kassán, majd 1949-ben beiratkozott a szegedi teológiára, de a kommunista terror erősödése miatt már az első tanév befejezése előtt menekülnie kellett. Olaszországban folytatta tanulmányait. Pappá szentelésére 1951. július 5-én került sor Torinóban. Később Hamiltonba, majd Montrealba került, aztán tizenöt évig az Egyesült Államokban szolgált, a New York-i jezsuita provincia középiskolájában volt tanár. Amikor 1969 karácsonyán meghallotta P. Ádám provinciális beszámolójából, hogy milyen nagy a paphiány Kanadában, azonnal elhatározta, hogy jelentkezik, mert „franciánant könnyebb találni, mint jezsuitát, aki magyar is meg pap is” – indokolja akkori lépését.

Jaschkó Balázs torontói jezsuita atya

Hogy mit nyert Jaschkó Balázs atya szolgálatával a torontói Szent Erzsébet-templom, ahol 1970 őszétől szolgál? És mit nyert a torontói magyar közösség? A férfitársulat, a nőszövetség, a házasság klubja, a kongregáció, a Pax Romana, a Cursillo, a cserkészlet, a ministránsklub, az ifjúsági klub, a magyar iskola, a színjátzó kör, az egyházközségi tanács, a karitás bizottság, a pénzügyi tanács, a pasztorális bizottság és az épületügyi bizottság a bizonyítékai annak, amit az atya így fogalmaz meg: „Az egyházközségi munka valójában azt jelenti: mindenkinek mindenévé lenni, és bizonyos értelemben hagyni, hogy szétszedjék az embert. Hogy másokért éljünk...”

Dancs Rózsa

„HA TISZTELITEK A TEMPLOMOT...”

A mexikói León érseke arra kéri a katolikusokat, a helyhez és alkalomhoz illő öltözetben vegyenek részt a szentmisén. „Ha tisztelitek a templomot, öltözzetek fel helyénvalóan” – fogalmazott Jose Guadalupe Martin Rabago a július 24-i szentmisét követően.

Az érsek azután szólalt meg, hogy egy helyi lapban olyan fényképek jelentek meg, amelyek tanúsága szerint sokan miniszoknyában, mély dekoltázssal, ujjatlan pólóban jelentek meg a templomokban. A főpap szerint: ha a nők tudják, hogyan kell felöltözni egy esküvőre vagy a strandra, akkor azt is tudják, a misére hogyan kellene felöltözniük.

Rabago érsek azonban a férfiakat is megróttá, szemükre vetve, hogy gyakran rövidnadrágban és szandálban mennek misére, holott a hely, ahova jönnek, mást követel meg. Emellett a médiának is szemére vetette, hogy túl sokat foglalkozik azzal, hogyan öltözzék az emberek a misékre. A Katolikus Egyház nem neoprotestáns gyülekezet, ahol sokszor egyértelműen előírják, hogy öltönyben, nyakkendőben kell is-tentiszteletra menni – írja a CNA. □

A SZÉKELYFÖLDI CSODA

A stuttgarteri magyar Szent Gellért Egyházközség június 6. és 13. között zárandoklatot szervezett Csíksomlyóra Gegő István atya vezetésével. Harminchárman szálltunk repülőgépre Stuttgartban, Bukarestben pedig egy autóbusz várt bennünket. A román fővárosból gyönyörű tájakon átutazva négy-öt óra alatt jutottunk el Madéfalváig, ahol a szállásunk volt, a helybeli családoknál.

Az első este mindannyian a madéfalvi plébánia nagytermében vacsoráztunk, ahol Bartalus Zoltán atya nagy szeretettel fogadott bennünket. Másnap első utunk a csíksomlyói kegytemplomba vezetett, ahol szentmisén vettünk részt. A templom legértékesebb kegytárgya a XVI. században faragott Szűz Mária-szobor. Királynőként ábrázolja a Szent Szület, fején korona, jobb kezében jogar, bal karján tartja szent Fiát, a világ Megváltóját. Régi szokás, hogy a zárandokok, miután Máriához, Isten Anyjához könyörögtek, megsimogatják a kegyzsobor lábát, amit mi is megtettünk. Következő úti célunk a Gyimesi-szoros volt. A szorostól, a Kárpátok külső oldalán, a történelmi Magyarország „ezeréves határán” túl élnek a csángók. Még megvan az eredeti határkő.

A harmadik napon Csíkszentdomonkoson meglátogattuk a Márton Áron Múzeumot, amely Erdély legjelentősebb XX. századi püspökének állít emléket. Márton Áron 1896-ban itt született. Sohasem volt hajlandó a magyar nép ellen-ségeivel együttműködni, ezért hosszú éveket töltött Románia börtöneiben, majd később házi őrizetben. Kilyénfalván pedig annak a Jakab Antalnak a múzeumát kerestük fel, aki Márton Áron utódjaként vezette az Erdélyi Egyház-megyét.

A következő napok a Székelyföld nevezetességeinek megtekintésével teltek: Békás-szoros, Gyilkos-tó, a gyergyószárhegyi Lázár-kastély és ferences kolostor, a gyergyószentmiklósi örmény katolikus templom, a Szent Anna-tó, a csernátoni tájmúzeum.

Kézdivásárhely kedves kis székely város, lakói a Háromszék Párizsának is nevezik, itt felkerestük az 1848-as forradalomban elhunyt hőseinek temetőjét, és megcsodáltuk Gábor Áron emlékművét. Parajdon a sóbányában vettünk részt szentmisén, ahol különösen szépen hangzottak a Mária-énekek, valamint a magyar és a székely himnusz. A közeli Korond az erdélyi fazekasság központja, Farkaslaka pedig Tamási Aron (1897–1966) székely író révén nevezetes: szülőháza emlékműze, de sírja is itt található: két cserfa között a templom mögött áll, síremléke egy kvarcitkőből készült

dombormű, Szervátiusz Jenő és Tibor alkotása. Székelyudvarhelyről visszafelé utazva az autóbusból már láttuk az országúton a hosszú zárandokmeneteket, magyar zászlókkal a kezükben.

És elérkezett a szombat, a csíksomlyói búcsú napja. Reggel 7-kor már szentmisén vettünk részt a madéfalvi katolikus templomban, s rögtön utána indult a menet gyalog a tizenhárom kilométerre fekvő Csíksomlyó felé. Több zászlót is vittek a madéfalviak a menetben. És ott lobogott a stuttgarteri magyarok Szent Gellért Egyházközségének zászlója is. A búcsújárás hagyománya az, hogy a székely nép emlékezte szerint 1567-ben János Zsigmond erdélyi fejedelem Csík, Gyergyó és Kászonszékely népet erőszakkal akarta unitárius hitre téríteni. A székelyek István gyergyóalfalvi plébános vezetésével pünkösdi szombatján gyülekeztek Csíksomlyón. A Tolva-jos-tetői ütközet alatt az asszonyok, a gyermekek és az öregek a csíksomlyói templomban imádkoztak, kérték Babba Mária (a Szűzanyát ma is így nevezik a csángók) közbenjárását, segítségét. És győztek! Hosszú évekig a búcsún csak a csíkiak, gyergyóiak és kászoniak vettek részt, majd kiterjedt az egész Székelyföldre, később egész Erdélyre. Jelenleg az egész világból jönnek a zárandokok.

Az ünnepi szentmise a szabadtéren zajlott, több százezer ember volt jelen. A székelység, főleg a fiatalság gyönyörű népviseletben. Az ünnepi szentbeszédet mondó Spányi Antal székesfehérvári püspök az összetartásra, nemzeti értékeink megőrzésének fontosságára hívta fel a hívek figyelmét. Egy idő után leszakadt az ég, de a több százezer embert nem érdekelte az eső. Rájöttünk, hogy erre az esőre szükség is van a csíksomlyói búcsún: talán éppen ez a Szűzanya palástja. És ez az eső meglágyítja a szívünket, és lemossa bűneinket. Aldott ez az eső.

Pünkösdi vasárnapján Madéfalván új templom alapkövének letételét ünnepeltük, majd sor került a búcsúzásra. Mindenki számára felejthetetlen élmény volt a csíksomlyói búcsú és ez a csodálatos hét a Székelyföldön, élvezve a széke-lyek vendégszeretetét.

Kocsis Albert

A stuttgarteri magyar Szent Gellért Egyházközség zárandokai Székelyföldön

www.egyhazikonnyvklub.hu

A katolikus, református, evangélikus kiadók gazdag választéka.

Számos könyvre, DVD-re, CD-re kedvezmény!

HÍREK – ESEMÉNYEK

Szepes új püspöke

A felvidéki Szepesi Egyházmegye főpásztorává nevezte ki augusztus 4-én Szt. Stefan Sečka eddigi segédpüspököt XVI. Benedek pápa, miután elfogadta František Tondra püspök életkorára való tekintettel benyújtott lemondását. Az új főpásztor 1953-ban született, 1976-ban szentelték pappá. 2002 óta volt Szepes segédpüspöke. A püspöki konferenciában a Szlovák Karitás elnöke és a szlovák liturgiái bizottság tagja. Hittankurzusokat szervez és különösen aktív a cigánypásztoráció terén.

Letartóztatások Vietnámban

Hét katolikus békeaktivistát tartóztattak le Vietnámban – jelentette augusztus 5-én az Emberi Jogok Nemzetközi Társasága (IGFM) elnevezésű nemzetközi szervezet. Mindeddig tisztázatlan a katolikus újságírók, szociális munkások és egyetemisták letartóztatásának oka. Az emberjogi társaság információi szerint az érintettek a Vinh-i Egyházmegye egy katolikus értelmiségi csoportjának vallási, szociális és politikai téren aktív tagjai.

Éhínség Kelet-Afrikában

A szárazság és éhínség sújtotta kelet-afrikai országokban mintegy 12 millió embernek van sürgős segítségre szüksége a túléléshez. Csak Szomáliában 3 és fél millió az életveszélyben lévők száma. Az ENSZ mezőgazdasági és élelmezési világszervezete (FAO) értekezletet hívott össze Rómába, amelyen a 121 tagország szakemberei és politikusai keresték a megoldást az áldatlan helyzetre.

Megtalálták Fülöp apostol sírját?

A délnyugat-törökországi Denizli tartományban feltárt síremlék szerkezete és felirata arról tanúskodik, hogy Fülöp apostol nyughelyéről van szó – nyilatkozta július 26-án újságíróknak az ásatások vezetője, Francesco D'Andria professzor. Az olasz régész kutatócsoportja évek óta kereste az apostol sírját, amelyre egy hierapoliszi templom maradványai között bukkantak rá. Az ősi város, melynek neve szent várost jelent, a világorökség részét képező Pamukkale hófehér mészkömedencéinek közelében fekszik. A hely már az ókorban is híres gyógyfürdő volt.

Szent Fülöp alakja ősidők óta Hierapoliszhoz kötődik. A hagyomány szerint az apostol, aki Görögországban, Szíriában és Frigiában tanított, itt szenvedett vértanúságot Kr. u. 80 körül. A legenda szerint lefejezték vagy fejjel lefelé keresztre feszítették. Halála után vértanúsága helyén nyolcszögletű síremléket állítottak, amelyet Martyriumnak neveztek.

XVI. Benedek tér

A németországi Traunsteinben – pappá szentelésének hatvanadik évfordulója alkalmából – teret neveztek el XVI. Benedek pápáról. Joseph Ratzinger 1951. július 8-án a bajor település Szent Oszvald-templomában mutatta be első szentmiséjét. A német kisvárosnak nem ez az első kezdeményezése a pápa tiszteletére. 2006-ban Traunstein díszpolgárának választotta a Szentatyát, a következő évben pedig XVI. Benedeket ábrázoló mellszobrot helyeztek el a település egyik főutcáján. □

MITŐL ÚJULNA MEG AZ EGYHÁZ?

„Az Egyházat nem az emberek alapították, nem az emberek tulajdona, és nem áll jogukban, hogy újra kitalálják” – mondta Charles J. Chaput, az újonnan kinevezett philadelphiai érsek. Megújulásra azonban szükség van – de hogyan?

„A megújulás nem mások hibáztatásával, hanem öszinte önvizsgálattal, bűnbánattal és önmagunk megváltoztatásával kezdődik. A második feltétel pedig a hit. Nem a teológia, a tanítások és gyakorlatok összességének értelmében vett hit, hanem a hit mint Istenbe vetett »együgyű« bízalom, a hit mint szenvedélyes vágyakozás arra, hogy egészen odaadjuk magunkat Jézus Krisztusnak. Ettől a hittől megváltoznak az emberek. Ez a hit világot renget, mert ellenállhatatlan” – fogalmazott Charles J. Chaput annak a szentmisének a homíliájában, amelyet a Kolumbusz Lovagok 129. éves nagygyűlése alkalmából tíz bíborossal, hetven püspökkel és több mint száz pappal koncebrálva mutatott be augusztus 2-án.

Az érsek az Egyházban jelen lévő valamennyi hivatás elismerését és megbecsülését is sürgette. „Az Egyház Jézus Krisztusé, s a keresztény közösségen belüli szerepek – a papi, a világi és a szerzetesi élet – különböző céllal, de egyenlő méltósággal rendelkeznek.”

Különösen fontos – tette hozzá az újonnan kinevezett philadelphiai érsek –, hogy az egyházi vezetők mindig alázatosak és szolgálatkészek legyenek, sohasem önteltek. „A püspökök, a papok, a diakónusok sokszor gyengék és bűnösök. Magas mércének kell megfelelniük; egyikük-másikuk valóban büntetést érdemel. Ugyanakkor, bár a bünt. néven kell nevezni, látnunk kell, hogy aki becsmérlő püspököt vagy papját – gögből, nehezteleből vagy azért, mert titkon vágyik arra, amit hatalomnak vél –, az magát az Egyházat ássa alá, és annak Urával, az Istennel száll szembe.”

Péter apostol vízen járásának evangéliumi jelenetere utalva Chaput érsek rámutatott: „Amíg Péter szeme és szíve Jézusra szegeződik, képes a lehetetlentre. Amint engedi, hogy erőt vegyen rajta a félelem, süllyedni kezd. Így van ez a saját hitünkkel és az Egyház életével és egészségével is” – idézi a beszédet a CNA.

(Magyar Kurír)

IN MEMORIAM...

(Folytatás a 3. oldalról)

A száműzetésben uralkodóknak nevelték, tanulmányait a nagy múltra visszatekintő löweni katolikus egyetemen végezte, így nem véletlen, hogy a politikában már fiatalon pontosan kiismerte magát. Noha szívesen elfoglalta volna az osztrák trónt, átlátott Hitler vele kapcsolatos kétéves tervén, és a náci csapatok beözönlése előtt, az utolsó pillanatban távozott Belgiumból. Roosevelttel amerikai elnök meghívására a második világháború vérzivataros éveit az Egyesült Államokban élte át. Washingtonban igyekezett latba vetni tekintélyét az egykori Monarchia országainak érdekében, de nem rajta múlt, hogy a Lajtától keletre fekvő területeket a Jaltai Szerződésben Moszkva érdekszférájába utalták.

Habsburg Ottó a háború után az európai egyesülés megvalósításában látta az egyetlen békés lehetőséget a földrész keleti téréstéig uraló kommunista rendszer megbuktatására. A Páneurópa Mozgalom alighanem legismertebb vezetőjeként tagja lett a vezető bajor pártnak, a Keresztényszociális Uniónak, amelynek képviselőjében a strassburgi Európai

Parlamentben évtizedeken át nemcsak közvetlen megbízói, hanem Magyarország érdekében is gyakran szót emelt. Amikor elérkezettnek látta az időt, leánya, Walburga segítségével, 1989 nyarán megadta a döntő lökést a magyar határ nyugati megnyitásához, egyúttal pedig Németország újraegyesüléséhez is.

Szülőföldjére, Ausztriába csak 1961 után térhetett vissza, miután lemondott trónigényéről. A kommunista Magyarországon évtizedeken át ellenségnek tekintették, a Katolikus Egyház megtörését célzó Mindszenty-perben is felmerült a neve, mint aki a hercegprímással együtt a Habsburg-ház uralmának visszaállításán mesterkedett. Amikor a '80-as évek elején először Budapestre látogatva a televízióknak interjút adott, az adás idején elnéptelenedtek az utcák, mert mindenki őt akarta látni.

Véleményét később gyakran kikérték mind Budapesten, mind pedig Nyugaton. Egyre nyilvánvalóbb ma már, mennyit tett a színpalca mögött, mai kifejezéssel élve, a „csendes diplomácia” eszközeivel. Hosszú élete során megadott neki, hogy megélje mindazt, amiért évtizedeken át harcolt – amint erre a bécsi gyászszertartáson Schönborn osztrák bíboros is utalt.

Vincze A.

SZÁJRÓL SZÁJRA

II. Lajos bajor királyról

Az 1886. június 13-án titokzatos körülmények között életét vesztett király halálának 125. évfordulója jó alkalmat jelentett az idegenforgalmat növelő ünnepségek, megemlékezések sorozatára. Az éjszakai vándorlásoktól a főzőtanfolyamokig, a tömeges siverszenyekig sok minden volt, amivel a reklámozás nagymesterei Bajorországba csábíthatták az utazókat. A Szájróól szájról rovat számára azonban nem ezért, hanem a szájhagyomány miatt lehet most téma az évforduló. Hiszen a bajor Lajos király tragikus halálát mesébe illő élet előzte meg, melynek eseményei szájról szájról terjedve szolgáltattak anyagot a sajtónak, filmgyártásnak – jelen esetben pedig nekem.

A király „furcsaságainak” miéértjétes részek nagy része a nevelés szigorúságában látja az okát II. Lajos emberkerülő magatartásának. A nyomozást nekik átengedve, a királyi udvartartás főszakácsát, Theodor Hierneist idézem, a „terülj asztalkám” megvalósításának történetével. Az uralkodó egyik kastélyába beépített, az emeletől egy padlónyíláson át a konyhába leengedhető, majd megterítve ismét visszahúzható szerkezetű változata volt. A főszakács szerint ez tette lehetővé a társaságban történő étkezést az emberekkel való közvetlen érintkezés nélkül. A király képzeletében gyakori vendég volt asztalánál Madame du Baray, Madam de Maintenon, Madame Pompadour, néha még a Napkirály, XIV. Lajos is. Ugyancsak a főszakács mondja el, hogy a király nagyobb fontosságot tulajdonított az ételek tetszetős tálalásának, mint az ízeknek. Bár a nagy francia konyha szabályai érvényesek voltak – nem takarékoskodva szarvasgombával, teknőchússal –, az ételeket a végletekig

kellett főzni, hogy a rágás ne okozzon problémát a rossz fogakkal megvert uralkodóknak. II. Lajos a nap nagy részét átaludta, estefelé, hat és hét óra között ébredt, és ilyenkor reggelivel kellett várni. Vacsorára ennek megfelelően éjjel egy és kettő között került sor, langusztával, homárral, pástétommal, a parfék változataival, ízlésesen tálalva. Ezt követően dolgozott, de ezekre az órákra estek a legendás éjszakai kikocsikázások is az Englischer Gartenben, München híres parkjában. Reggel hat óra tájt volt az ebéd – nevezzük így jobb híján – amit késő délutánig alvász követett. Mint Theodor Hierneis megállapította: „a király nem volt nagy ivó”, inkább – mai kifejezéssel élve – a stressz leküzdése miatt ivott. Még Bismarck is feljegyezte ezt egy udvari ebéd után, a vele szemben ülőről. Ilyen alkalmakkor 10-12 pohár pezsgőt is magába öntött – áll a főszakács írásában.

A király titokzatos halála ma is foglalkoztatja az emberek fantáziáját. A szájról szájról terjedő elméletek mindegyike „megdönthetetlen” igazságnak tartja a maga változatát. Ha ez így lenne, II. Lajos egyidejűleg több módon vesztette volna életét. Az öngyilkosságtól a gyilkosságtól, a vízbe fulladástól a szívszélhűdésig, a megmérgezésig az agyonlövésig terjed a halálnevek „minden kétséget kizáróan” bizonyítottnak tekintett sora. Mindeki egy-egy adattal igyekszik alátámasztani a maga elméletét, hevesen elutasítva minden más lehetőséget. Ezért is választottam ezek helyett a „terülj, asztalkám!” történetét. Úgy gondoltam, hogy a maga módján ez is igazolja, milyen nehéz határt vonni a megvalósított szeszély és a megbomlott agy terméke között. Mert ez volt a szándékom.

Közreadta: **Ramsay Győző**

Generál Druckerei GmbH

Die anspruchsvolle Herstellung von Drucksachen jeder Art von der Druckvorstufe über den Druck bis hin zur buchbinderischen Verarbeitung.

Alle Leistungen der Druckvorstufe (Scannen, Layouterstellung, Ausschneiden, Filmbelichtung, Plattenbelichtung, CTP-Technologie).

Offset- und Digitaldruck:
 ▲ Heidelberger Druckmaschinen
 ▲ Druck in kleinen und großen Auflagen
 ▲ 4-farbiger Druck – wir bieten Ihnen Bogenoffsetdruck in höchster Qualität

Handwerkliches Geschick und maschinelle Präzision sind Garantie für die hervorragenden Dienstleistungen unserer Buchbinderei. Prospekte, Pappbände, Broschüren, Plakaten und andere Druckerzeugnisse werden termingerecht mit höchster Sorgfalt produziert und angeliefert.

Unsere wichtigsten Partner sind die folgenden Verlage:
 ▲ Böhlau Verlag
 ▲ Styria Verlagsgruppe
 ▲ Kneipp Verlag
 ▲ Tyrolia Verlag
 ▲ Studien Verlag
 ▲ Löcker Verlag
 ▲ Kral Verlag

Generál Druckerei GmbH
 Kollégiumi Straße 11/h – 6728 Szeged, Ungarn
 Tel.: +36 62 814 114, fax: +36 62 814 111
 E-mail: info@generalnyomda.hu
 Homepage: www.generalnyomda.hu

Generál Nyomda Kft.

Igényes kivitelű, minőségi nyomdatermékek előállítására az előkészítéstől a teljes körű nyomdai kivitelezésig.

Teljes körű nyomdai előkészítés (szkenelés, tördelés, Ctp nyomólemezzel-készítés, film- és pausz-készítés).

Ofszet és digitális nyomtatás:
 ▲ Heidelberg típusú B/2-es formátumú nyomógépek
 ▲ Nyomtatás egy, több vagy 4 szín colorban
 ▲ Kis, közepes és nagy példányszámban

Precizitásunk, valamint modern gépparkunk garancia a magas minőségű kötetzeti szolgáltatásainkra. Prospektusok, kötött, kartonált könyvek, plakátok és egyéb nyomdatermékek gyors, pontos elkészítése és szállítása.

Főbb partnereink az alábbi kiadók:

▲ Böhlau Verlag
 ▲ Styria Verlagsgruppe
 ▲ Kneipp Verlag
 ▲ Tyrolia Verlag
 ▲ Studien Verlag
 ▲ Löcker Verlag
 ▲ Kral Verlag

Generál Nyomda Kft.
 6728 Szeged, Kollégiumi út 11/h
 Tel.: +36-62/814-110, fax: +36-62/814-111
 E-mail: info@generalnyomda.hu
 Honlap: www.generalnyomda.hu

